

Datum
2022-04-29
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
HVO-2021-6077

Yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Yttrande över Motion av Anders Andersson (V) om att utveckla arbetet för Malmö äldre med annat modersmål än svenska STK-2021-1732

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden instämmer med motionären gällande vikten av att personer ska kunna fortsätta kommunicera sina behov av stöd och hjälp även vid en situation där demenssjukdom eller annan sjukdom gjort att personen tappat det svenska språket. Inte sällan leder demenssjukdom till att personen som drabbats har svårt att kommunicera. Nämnden arbetar i linje med rådande forskning och evidens med att säkerställa att samtliga individer får sina behov tillgodosedda. Där det är möjligt försöker även nämnden att matcha personer som får insatser av nämnden med medarbetare utifrån språkkompetenser.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till att nämnden redan arbetar aktivt med att säkerställa att brukare och patienter får sina behov tillgodosedda oavsett modersmål.

Yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden instämmer med motionären gällande vikten av att personer ska kunna fortsätta kommunicera sina behov av stöd och hjälp även vid en situation där demenssjukdom eller annan sjukdom gjort att personen tappat det svenska språket. Inte sällan leder demenssjukdom till att personen som drabbats har generellt svårt att kommunicera. Det är vanligt att språket hos personer med demenssjukdom succesivt försämras, oavsett vilket modersmål personen har. Nämnden arbetar i linje med rådande forskning och evidens med att säkerställa att samtliga individer får sina behov tillgodosedda.

Sjukdomstillståndet vid en demenssjukdom kan utvecklas på olika sätt för olika individer. Ofta försämras kognitiva och somatiska funktioner successivt och skapar efter hand ett ökat behov av stöd och hjälp i sin vardag. Vid ett stort behov av vård och omsorg kan personen erbjudas en plats på särskilt boende för äldre. Nämnden försöker i största möjligaste mån möta personens behov och intressen när en person beviljas insatsen särskilt boende för äldre. Det gäller framför allt språk, där nämnden försöker matcha och erbjuda en bostad där det finns personal eller andra boende som har liknande språkkompetens om det ligger i den sökande personens intresse.

På grund av att Malmö är finskt förvaltningsområde¹ har nämnden valt att samla personal med språkkompetens inom det finska språket och ska skapa inriktningsavdelningar inom särskilt boende. Detta görs för att svara upp mot rådande lagstiftning.² På avdelningarna kommer det inte uteslutande att arbeta finsk-talande personal eller vara ett kriterium att ha kunskap om det finska språket eller dess kultur för att bli erbjuden en bostad. Även inom ordinarie boende har nämnden en skyldighet att erbjuda insatser av finsktalande hemtjänstpersonal om det efterfrågas.

Inom ordinarie boende strävar verksamheten efter att matcha medarbetare med brukare utifrån språkkompetens. Det är dock de grundläggande kompetenskraven för medarbetare som är styrande vid planering av en brukares eller patients insatser, så som kompetens om läkemedelsdelegeringar eller demenssjukdom. Det är inte alltid samtliga kompetenser finns hos samma medarbetare och ofta behöver en brukare eller patient flera insatser per dygn vilket också påverkar möjligheten att en och samma medarbetare kan utföra insatserna.

Inom enheten för hälsofrämjande insatser, som bland annat inkluderar nämndens mötesplatser, uppsökande verksamhet och fixartjänster, pågår inventering av medarbetarnas språkkompetens för att kunna använda när behov finns. På mötesplatserna erbjuds aktiviteter med olika kulturella inslag utifrån besökarnas önskemål.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kan inte säkerställa att det finns medarbetare som talar samtliga språk som nämndens brukare och patienter talar. Nämnden kan inte heller säkerställa kvaliteten inom de språkkompetenser som medarbetarna har. Enligt förvaltningslagen (2017:900) ska kommunen använda tolk för att personer som behöver det ska kunna ta tillvara sin rätt i kontakten med myndigheter. Nämnden använder alltid tolk vid biståndsbedömning när det behövs, för att minimera risken för missförstånd och kunna fatta rättssäkra beslut. Det kan även finnas särskilda behov av tolk hos personer som har annat modersmål än svenska vid planering av de biståndsbedömda insatserna och förvaltningen använder vid behov tolk för att dessa personer ska få det stöd och hjälp som de behöver.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till att nämnden redan arbetar aktivt med att säkerställa att brukare och patienter får sina behov tillgodosedda oavsett modersmål.

Ordförande

.....
Anders Rubin
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Gisela Öst
.....

John Roslund (M), Ragnhild Ståleker (M), Sonja Jernström (M) och Kay Wictorin (C) inkommer med ett särskilt yttrande.

¹ I en kommun som är ett finsk förvaltningsområde har sverigefinnar rätt till äldreomsorg helt eller delvis på finska.

² Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.